

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inverzni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Ogromne žrtve za priprave na novo vojno

Anglija izda letno nad 4 milijarde za oboroževanje — Razorožitev je zato tudi najvažnejši gospodarski problem — Važne izjave angleškega zunanjega ministra Hendersona

London, 2. oktobra. Snoči je imel minister zunanjih del Henderson na shodu ki ga je priredila angleška delavska stranka v Brightonu, velik govor, v katerem je podal pojasnila o pravkar doseženem sporazumu s sovjetsko Rusijo o vzpostavitvi ponovnih diplomatskih stikov med Anglijo in sovjeti, Henderson je izjavil, da je bil v vseh spornih točkah dosežen popoln sporazum in da bo na podlagi tega sporazuma vlada naprosila parlament, čim se sestane k svojemu jesenskemu zasedanju, da pristane na to, da se med Anglijo in sovjetsko Rusijo izmenjajo diplomatska zastopništva. Henderson je pri tem poudaril svoje globoko prepričanje da bo mogoče na tej podlagi vzpostaviti ponovne in prijateljske stike med Anglijo in ruskim narodom, in sicer na podlagi, ki bo trajno zadovoljevala interese tako angleškega kakor ruskega naroda.

Henderson se je v svojem govoru dotaknil nadalje vprašanja razorožitve. Tudi v tem pogledu se angleški minister zunanjih del nadeja, da bo prišlo s pomočjo Društva narodov in s primeranim sodelovanjem velikih držav do zadovoljivega sporazuma. Vprašanje razorožitve je za Anglijo življenjskega pomena. Sedaj potroši Anglija letno 150 milij. nov funtov šterlingov za priprave za novo vojno, dočim so l. 1913 — 1914 ti izdatki znašali 78 milijonov funtov šterlingov. Te ogromne številke dokazujejo, da spada razorožitveno vprašanje k onim problemom, ki jih je treba v interesu gospodarstva in firanc rešiti na prve mmetu. Na Društvu narodov in ostalih činiteljih mednarodne politike je, da preprečijo nove katastrofe in da znižajo izdatke za nadaljnja oboroževanja.

Male države se upirajo nadaljnim reparacijskim dajatvam

Bolgarska in Madžarska se izgovarjati, da ne zmoreta naraščajočih reparacijskih dajatev

Pariz, 2. oktobra. Odbor ekspertov za vzhodne reparacije je poslušal ekspozice o bolgarskih reparacijah, ki sta ga podala bolgarska delegata bivši minister Danev in direktor bolgarske direktije državnih dolgov Nikola Stojanov. V svojem ekspozitu sta bolgarska delegata protestirala proti prenatrži progresiji, s katero naraščajo bolgarske reparacijske dajatve. Te dajatve presega po naziranju bolgarskih delegatov plačilno zmoglost bolgarske države. V svojem ekspozitu sta bolgarska delegata nadalje podala sliko bolgarskih reparacij. Bolgarske reparacijske dajatve so bile odmerjene s čl. 121 neuvilke pogodbe in znašajo 2 in pol milijarde zlatih mark. Medzavezniška komisija s sedežem v Sofiji nadzira bolgarske reparacijske dajatve. Ker se je bilo gospodarsko stanje Bolgarske pred leti dokaj poslabšalo, je bil l. 1924 v Sofiji podpisan protokol med medzavezniško komisijo in bolgarsko vlado. Bolgarski reparacijski dolgovi so bili s tem protokolom razdeljeni v dve transi. Prva transa je znašala 550 mil. zlatih frankov, ki naj se izplača v 60 letih in s 5%. Drugo transo tvori ostanek reparacijskih dolgov,

ki pa se bodo iztirjali šele po 1. aprilu 1935. Od tega reparacijskega dolga ne teko dotle nikake obresti. Bolgarske reparacijske dajatve so znašale v začetku l. 1923 in 1924 letno po 5 mil. zlatih frankov, kar predstavlja danes vrednost 10 mil. zlatih frankov. Od l. 1932, se bodo anuitete tega dolga postopno zvišale na 20 mil. in bodo progresivno narasle na 32.35 in 40 mil. zlatih frankov letno. Bolgarska delegacija je zavrnila svoj ekspozit s protestom proti tej nevdružni progresiji reparacijskih dajatev od strani bolgarske države. (Av.)

Pariz, 2. oktobra. Na včerajšnji popoldanski seji odbora ekspertov za vzhodne reparacije je delegat madžarske vlade baron Foranij obrazložil stališče Madžarske napram nadaljnim reparacijskim dajatvam. Njegov govor je trajal 1 uro. Baron Foranij je podal pregled o stanju gospodarstva in finance na Madžarskem ter utemeljeval trditve, ki jo je izrekel svoj čas že predsednik madžarske vlade grof Bethlen, češ, da Madžarska ne more prevesti novih reparacijskih obvez, ker bi bile nezdružljive s sedanjim stanjem madžarskih financ.

Jesenska razstava Zagrebskega zbora

Zagreb, 2. oktobra. Danes popoldne je bila odprta jesenska razstava zagrebskega zbora. Odprto so prisostvovali zastopnik ministra za trgovino in industrijo, zagrebski župan in drugi predstavniki javnih oblasti in gospodarskih organizacij. Razstavljene so izredno lepe vrste sadja, grozdja, nadalje najboljše perutninske pasme itd. Z razstavo so združene modne in reklamne revije.

Bolezen dveh rumunskih regentov

Bukarešta, 2. oktobra. Tukaj vlada velika skrb za zdravstveno stanje regenta Buzdugana, ki je obol el v ušesih. Skrb je tembolj upravičena, ker tudi o zdravstvenem stanju drugega regenta Christee ni jasnosti. Kakor znano vprašanje nasledstva v regentskem svetu ni urejeno z rumunsko ustavo, ker je kralj Ferdinand pred svojo smrtjo določil sedanje regente.

Ministrski predsednik Maniu biva trenutno na letnem bivališču kraljeve vdove ob Črnem morju, kjer ga telefonično obvešča o zdravstvenem stanju obeh regentov.

Preiskovalni zapor nad odvetnikom dr. Kulčarjem

Zagreb, 2. oktobra. Danes je sodišče potrdilo prisilovalni zapor nad zagrebskim odvetnikom dr. Kulčarjem, ki je obtožen, da je izsiljeval od raznih strank različne denarne vsote pod pretnjo, da jih sicer ovadi oblastem zaradi komunizma.

Popoln sporazum v Pirotu

Na jugoslovensko-bolgarski meji je vzpostavljen trimesečni provizorij

Pirot, 2. oktobra. Pred svojim odhodom v Sofijo je predsednik bolgarske delegacije polkovnik Popov dal novinarjem izjavo, v kateri se zahvaljuje našim oblastem kakor pirotskemu prebivalstvu za prišeren sprejem.

Konferenca je potekla v najlepšem redu in razpoloženju. V vseh točkah je bil dosežen popoln sporazum. Podpisani so bili pravilniki o redu na meji, o policijskih ukrepih za prehod potnikov preko meje in pravilnik »A« o dvolastnikih. Vsi ti pravilniki so začasnega značaja in veljajo zaenkrat 3 mesece. Dotlej pa se morajo urediti vsa vprašanja prihajajoča vprašanja. Ako bi ta vprašanja dotlej ne bila rešena, ugasne veljava teh pravilnikov avtomatično.

Nadejam se, je završil polk. Popov svojo izjavo, da bodo tudi ta poganja uspeša in da bodo med obema državama vzpostavljeni najboljši odnosi.

Grčija in Turčija

Atene, 2. oktobra. Tukajšnji turški odpravnik poslov je obiskal ministra zunanjih del Mihalakopolusa, s katerim je imel daljši razgovor. V političnih krogih se trdi, da je turški odpravnik poslov predlagal v imenu svoje vlade, naj bi Grčija in Turčija sklenili trgovinsko pogodbo.

Trebušni legar v Nemčiji

Berlin, 2. oktobra. V Saarbrückenu se je pojavil trebušni legar. Ena oseba je že podlegla bolezni. Legar se je pojavil v različnih četrtilih mesta hkrati.

Minister Marinković prispel v Beograd

Beograd, 2. oktobra. »Avala« poroča: Davi se je vrnil iz inozemstva v Beograd minister zunanjih del dr. Marinković. Na postaji so ga sprejeli višji uradniki ministristva zunanjih del.

Opoldne pa se je vrnila iz Pirota delegacija naše vlade, ki je završila pogajanja z bolgarsko delegacijo z uspehom.

Depolitizacija duhovščine v Rumuniji

Beograd, 2. oktobra. Iz Bukarešte poročajo, da sestavlja vlada načrt za zakon, ki naj izloči vero iz politike. Novi zakon je zamišljen kot dopolnilo k nedavno sklenjenemu konkordatu med Vatikanom in Rumunijo. Zakon bo prepovedal vsako vpletanje vere v politične boje in bo duhovnikom vseh veroizpovedi zabranil vsako aktivno politično udejstvovanje.

Srbijski trgovci za izenačenje predpisov o trgovinah

Beograd, 2. oktobra. »Avala« poroča: Minister trgovine in industrije je danes sprejel deputacije lastnikov podeželskih trgovin v Srbiji in Južni Srbiji. Deputacija je prosila naj bi se sedaj v prečasnih krajih veljavni zakon o trgovinskih obratih razširil tudi brez izjeme na teritoriji Srbije in južne Srbije in da na ta način preneha veljati dosedanj zastareli zakon o podeželskih trgovskih obratih, ki je bil izdan l. 1870.

Reški vodovod v Kastavščini

Kastav, 2. oktobra. Na prošnjo kastavske občine, ki je kakor vsa ostala Kastavščina ostala brez vode, je uprava reškega vodovoda napeljala preko meje na naše ozemlje dva javna vodovodna izliva, in sicer v Pehlinu in Zametu. Po nemunskih konvencijah je cena vode za naše prebivalstvo ista: kakor na Reki in sicer 1 kubnični meter po 70 centezimov, ozir. 2.10 Din.

Kitajska zdravnik v Skoplju

Skopje, 2. oktobra. V Skopje sta prispele dva kitajska zdravnika, ki si bosta ogledala zdravstvene ustanove v Južni Srbiji.

Katastrofa v šoli

Bombay, 2. oktobra. V Bilši v državi Gwalior se je pripetila strahovita stavbna katastrofa. Med poukom v tamošnji ljudski šoli se je zrušil strop in pokopal pod seboj vse v razredu nahajajoče se učence in učence. Izpod razvalin so potegnili 14 mrtvih, dočim je bilo 22 otrok z učiteljem vred težko ranjenih.

Strahotna smrt angleških raziskovalcev v severni Kanadi

Otawa, 2. oktobra. Iz severne Kanade poročajo, da so v pragozdovih podarčičnega ozemlja našli ostanke angleškega učenjaka Johna Horneya in dveh njegovih spremljevalcev. Angleški učenjak je hotel s svojimi spremljevalci raziskati še nepreiskane pokrajine v severni Kanadi. V tamošnjih pragozdovih je lani izgubil orijentacijo, na kar so mu pošla živila in so vsi trije pomrli od glada.

Na Bolgarskem ne mine dan brez atentatov...

Preprečen atentat na brzovlak med Sofijo in Varno — Neprestani obračuni med makedonskimi — Oster protest bolgarskih ministrov proti vladni popustljivosti

Sofija, 2. oktobra. Na snočni brzovlak, ki vozi med Sofijo in Varno, je bil poskus razbojniški atentat. 7 razbojnikov, opremljenih s puškami, bombami in krampji, je hotelo pogati brzovlak v zrak ter izropati potnike. Atentat naj bi bil izvršen v gozdu postaje Kaupkovo. Atentat je bil preprečen na ta način, da se je nepreviden član razbojniške družbe oglašil pri železniškem čuvahu ter se informiral za prihod vlak a. Iz njegovega nerodnega vedenja ter zapletanja v protislovja je čuvaj razvil del, da se pripravila atentat. Obvestil je takoj najbližnjo postajo, ki je ustavila brzovlak. Razbojniki so že bili dvignili tirnice, da iztirijo brzovlak. Policija jih je zasledovala globoko v gozd, nato pa so razbojniki pobegnili.

Sofija, 2. oktobra. Listi objavljajo obširna poročila o atentatu, ki ga je poskusil v soboto ob 8. zvečer neki Djordje Colov na bivšega revolucijonarca Ivana Vapčareva. Atentator se je približal svoji žrtvi na deset korakov in oddal nanjo pet strelcev. Več strelcev je zgrešilo svoj cilj, eden pa je obtičal v uri, ki je na ta način rešila življenje napadenemu Vapčarevu. Po izvršenem atentatu je Colov pobegnil v neznani smeri, ranjeni Vapčarev pa je bil prepeljan v bolnico, kjer so ga zdravniki takoj operirali. — Listi smatrajo, da je atentator napadel Vapčareva iz osebnih in ne iz političnih nagibov, kar sklepajo iz tega, da je Vapčarev že davno zapustil revolucionarne vrste. Po drugi strani pa se zatrjuje, da gre za političen atentat in da je to ponoven podvig pristaev pok. Protogerova, ki so hoteli odstraniti člana Mihajlovske skupine.

Sofija, 2. oktobra. V zvezi z zadnjimi atentati poroča »Utro«, da sta ministra Burkov in Molov poslala iz Zeneve bolgarski vladi dopis, v katerem jo poziva, naj stopi iz svoje dosedanje rezerve ter prepreči nadaljne atentate, ki silno škodujejo ugledu Bolgarske in onemogočajo, da bi finančni krogi na zapadu dovolili Bolgarske zahtevane stabilizacijske posojilo.

ČSR dobi zlato valuto?

Praga, 2. oktobra. Stalni odbor obeh poslanskih zbornic bo prihodnje dni proučeval zakonski načrt o uvedbi zlote valute na Čehoslovaškem. Po končani redakciji bo zakonski načrt predložen novemu parlamentu kot eden prvih zakonskih osnutkov. Na drugi strani pa se govori tudi o možnosti, da bo ta zakon po vsej priliki uveljavljen že pred skliканjem novega parlamenta in to z neredbo predsednika republike, ki se pri tem lahko sklicuje na zadevno pooblastilo v čehoslovaški ustavi. Nujnost zakona se utemeljuje s tem, da bo Čehoslovaška šele po uvedbi zlote valute lahko sodelovala v Mednarodni reparacijski banki.

Iz policijske kronike

Smolo ima posestnik in mizarski mojster Josip Velkavrh iz Krakovske ulice, kajti v zadnjem času so ga kar dvakrat obiskali tatovi. V času od 20. do 29. septembra je nekdo vlomil v kočev, ki je bil na podstrešju njegove hiše v Krakovski ulici 7 in odnesel 3 m svega blaga za moško obleko, srebrno žepno uro, 2 verižici in otroška očala v skupni vrednosti 900 dinarjev. Tat pa se ni zadovoljil samo s tem plenom, marveč je Velkavrh še enkrat osrečil s svojim obiskom. Odnesel mu je dežni plašč, vreden 500 Din, črno žensko ruto, vredno 300 Din in več manjših stvari. Škoda znaša 880 Din.

Natakarici Mariji Campa, zaposleni v Košakovih gostilni na Zaloški cesti, je večkrat nekdo odnesel svetlosivo pleteno jopico, vredno 200 Din. — Služkinja Jožefa Campa, zaposlena pri nadučitelju Potokniku, je bila v ponedeljek zvečer v družbi neke ženske v Lattermannovem drevoredu. Ko je šla domov, je opazila, da ji je bila ukradena ročna torbica, v kateri je imela več manjših stvari, škoda znaša 100 Din. Ljubeznjiva zakonska žena je Marija J., stanujoča na Vodovodni cesti. Sprla se je s svojim možem, železniškim uslužbenecem in mu med prepričkom vrgla klešče v glavo. Mož je šel k zdravniku, ki mu je izstavil spričevalo o lahki telesni poškodbi. Če se zakonca ne bosta pobotala, bo pač epilog na policiji ali pa celo na sodišču.

Policija zasleduje uradnika Cirila S. rojenega 5. VII. 1899 v Ljubljani, ker je trditi »Veha« izvalil poltovorni avtomobil »Wanderer«, vreden 22.500 Din in se z njim odpeljal baje v Dalmacijo ali v Bosno. Evidenčna številka avtomobila je 15-378.

Oblasti zasledujejo tudi mizarskega pomočnika Franca Omerzelja, rojenega v Rožnem in pristojnega v Celje, ki je dne 21. t. m. vlomil v vilo inženjerja Rakuša v Zagradu, odnesel gramofon, daljnogled in več drugih stvari v skupni vrednosti 7000 Din. Omerzel je bil že večkrat kaznovan in je tuji lastniki zelo nevaren človek. Zasledujejo tudi čevljarskega pomočnika Antona Adamiča, rojenega v Ponikvah, občina Videm, srez Kočevje, ki je nedavno vlomil v stanovanje kočarja Josipa Zgonca v Drenovcu, odnesel razno obleko, nekaj zlatnine in več drugih stvari v skupni vrednosti 2500 Din.

Zakaj je bil potreben zakon o učbenikih

Beograd, 2. oktobra. Danes izide v »Službenih novinah« zakon o šolskih učbenikih. S tem stopi ta zakon v veljavo. V zvezi s tem je ministristvo prosvete izdalo pojasnilo, v katerem utemeljuje ta zakon z interesei pouka, dijaških roditeljev in z nacionalno potrebo. Doslej je vladala glede učbenikov popolna anarhija. V mnogih zavodih se je uporabljalo po več učbenikov privatnih izdaj, ki so si deloma nasprotovali in ki so tudi glede cen bili pretirano dragi. Vrhutega je imel Glavni prosvetni svet s temi učbeniki dokaj posla in težav. Novi zakon bo omogočil izdajanja najboljših učbenikov na modernih didaktičnih podlagah v cenenih izdajah ter v popolnem skladu z enotnim pravopisom in terminologijo.

Zagonetna kuga na Javi

Pariz, 2. oktobra. Listi poročajo, da se je na otoku Javi pojavila zagonetna epidemija, ki je zahtevala tekem meseca septembra 322 človeških žrtv. Epidemija se je pojavila prvi dne meseca avgusta in je tekom avgusta porinila 180 oseb. Oblasti so pokrenile obsežne profilaktične mere proti novi bolezni, ki pa se kljub temu čim dalje bolj razširja.

Tudi v Rumuniji ustanovljajo fašistične organizacije

Bukarešta, 2. oktobra. Narodna kmetijska stranka je izvedla na vojaški podlagi organizacijo svojih pristavev, in sicer v takozvane rumunske Sokole. Sedaj je tudi liberalna stranka sklenila na sličen način organizirati svoje pristave. Na čelu tega pokreta je sin pokojnega šefa stranke Bratianu. Te organizacije se je baje priključil tudi profesor Guza, tako da bi imelo gibanje protizidovske značaj.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.50, Berlin 13.5175 — 13.5475 (13.5325), Bruselj 7.909, Budimpešta 9.890 — 9.920 (9.905), Carih 109.4 — 109.74 (109.9), Dunaj 7.974 — 8.004 (7.999), London 275.97, Newyork 56.66, Pariz 221.79 — 223.79 (222.79), Praga 167.82 — 168.62 (168.22), Trst 297.26.

Effekti: Celtska 170 d., Ljubljanska kreditna 123 den., Prastredion 865 d., Krediti 170 den., Vevbe 130 den., Ruše 250 — 260, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 275.50—276.30, Newyork 56.56—56.76, Pariz 221.79—223.79, Milan 296.23—298.23, Carih 109.4—109.74, Amsterdam 22.80 bl., Berlin 13.5175—13.5475, Dunaj 797.40—800.46, Praga 167.82—168.52, Budimpešta 982.51—992.51.

INOZEMSKA BORZE.

Carih: Beograd 9.125, London 25.18, Newyork 517.95, Pariz 20.33, Milan 27.115, Madrid 76.90, Berlin 123.66, Dunaj 72.90, Praga 15.34, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.45, Sofija 2.75.

Skladatelj Osterc o svoji novi operi „Krog s kredo“

Kako je zasnoval novo opero — Osterc hoši svojo pot in dela zelo marljivo

Ljubljana, 2. oktobra.

Med mladimi našimi skladatelji je Slavko Osterc gotovo eden najplodovitejših. V razmeroma kratkem času po končani študijah v Pragi, ki je poleg Berlina danes mesto največje moderne glasbene kulture, je obogatel našo doslej skromno glasbeno umetnost z sketom, ki ga je vpeljal predlaskim naša opera, lani je pa začel s komponiranjem Klabundove drame »Krog s kredo« in jo je letos dovršil. Razen teh dveh del je pa Osterc v tem času ustvaril številne manjše skladbe za razne instrumente in glasove.

Slavko Osterc se uveljavlja tudi kot glasbeni kritik v naših revijah in kot pedagog na konservatoriju.

Njegov položaj med našimi glasbeniki se zdi nekam avtoritativen. Njegova dela se močno ločijo od vseh ostalih po načinu komponiranja, ki bi ga lahko imenovali najmodernejši, vsaj za nas. Kako je pa z vsem novim in najmodernejšim pri nas, je dobro znano. Četudi je zelo vredno in dobro, ga tradicija sprejme s skepto in, kar je najhuje, skuša ga izpodrinuti ali celo uničiti. Torej v splošnem je tako. Pri Ostercu je malo drugače. On si je znal s svojim strokovnim znanjem, ki ga očitujejo njegove skladbe in ki se kaže v njegovih kritikah, pridobiti toliko pozicije ali morda celo spoštovanje. Kar ustvari se sprejme s skepto ali se vsaj dopusti možnost, da je morebiti le kaj vredno. On in v taki poziciji se pri nas da delati, čeprav je potrebna tudi v takih razmerah ogromna energija, da človek premaga vse ovire in lastno malodušnost, ki obide vseh tudi najmočnejše, če čutijo, da so sami, da morajo rasti iz samega sebe.

Slavko Osterc pa ne bo rekel kljub temu žal besede o onih, ki mu hote ali neho tečejo po glavi, da stoji tako trdno, da se mu ni treba bati nobenega. Človek dobi vtis, da je Osterc človek s hrbtnico, ki ve kam in kako. In takih ljudi je vedno manj, posebno med mladimi, ki jim satare deloma upravičeno očitajo zmešanost ali celo pritrknjenost.

Vodstvu II mestne deške osnovne šole

Z ozirom na pomanjkanje učilnic na tej šoli je bilo potrebno razvrstiti dnevni pouk v nekaterih razredih tako, da imajo gotovi razredi, morda tudi en sam razred, tri dni v tednu pouk dopoldne, tri dni pa popoldne. Že to samo na sebi za otroka ni vzgojno, ker ne predstavlja reda in točnosti v dolžnostih otroka, na kar vse bi se moral otrok navaditi že v zgodnji mladosti, zlasti še, ker si nikakor ne moremo določiti časa, da domače naloge. Ima pa ta deljen pouk tudi mnogo neprijetnosti za starše, zlasti v točni in redni prehrani itd. Sodimo, da je ta razdelitev pouka, kar smo že omenili, posledica pomanjkanja učnih prostorov, zato moramo z učiteljskim zborom vred, kateremu je popoldanski pouk gotovo tudi neljub, potrpeti.

Ali, kar se nam vidi popolnoma nepravilno, morda celo nedopustno, je to, da se dajejo otrokom domače naloge ob dnevih, ko preide popoldanski pouk na dopoldnjskega. Tako ima en razred pouk v ponedeljek dopoldne in nato v torek dopoldne. Otroci pa dobe v ponedeljek popoldne kar po dve nalogi, ki u morajo v torek zjutraj prinesiti že izgotovljene v šolo. Otrci pride komaj ob pol šestih zvečer domov, oddaljenejši tudi pozneje in mora potem, ko je ves popoldne prešel v šoli, zopet takoj sestiti dobro uro za mizo in pisati domače naloge, če ji hoče napisati še pri dnevnih svetlobi. Ne privoščimo se mu pred spanjem vsaj

Kdor se pa hoče pogovoriti z njim, ga dobi najlažje in najbolj gotovo v kavarni Emona. Pri vstopu na levo pri prvi mizi takoj pri odru kavarniške muzike je njegov stalen prostor. Tu sedi skoro vsako dopoldne bulji v notni papir in dela.

— Ja, kaj naj vam povem o »Krog s kredo«? mi je rekel, komponiral sem ga, ko je Klabund še živel. Med tem je umrl in do danes nimam še avtorizacije za predvajanje. Besedila v celoti nisem mogel uporabiti, zato sem ga zelo skrajšal. Priredil mi ga je režiser g. Milan Skrbinek in ga opremil z vsemi režiserskimi opazkami.

V naši drami, kakor znano, niso vpelzorili 4. dejanja. Zato ga je Oton Zupančič našel prevedel zame.

Opera ima 5 dejanj. Četrto in peto dejanje se igra brez odmorov, z medigro.

Glede sloga morem reči, da sem opero komponiral čisto po svoje: je to nekak nov tip sloga z zaključenimi točkami, kakor jih imajo stare opere pred Wagnerjem z recitativi s prehodi.

Vodilnih motivov opera nima in tudi ilustrativna ni.

— Kako, da ste izbrali tuje delo za libreto?

— Čisto enostavno, ker domačih del ni, ki bi prišla v poštev za moderno komponiranje. Sicer so pa novejša tuja dela tudi vsa pod avtorsko zaporo.

Glede glasbe same? Melodije so diatončne; kromatike sem se vohbe izogibal. Harmonija dela sloni na principu takozvane centralne harmonije, to se pravi, da služi na pr. ena durva skala kot akord.

Razen durvih in molovih skal sem uporabljal precej pentatoniko in stare cerkvene tonovske načine. Ni pa v delu celotnosti in hromatičnosti skal.

Polifonih mest je v operi malo; instrumentacija je popolnoma prozorna, orkester sem uporabljal samo na mestih, kjer je sam in še to samo po enkrat v vsakem dejanju.

Izvajanje opere je torej muzikalno tehnično zelo lahko, čeprav je potreben velik ansambl.

Režiserske opazke so posnete po dramski vpisovitvi, ki jo je zrežiral Ciril Debevec.

— Ali ste po tem delu dovršili še kaj drugega?

— Seveda, pa še precej. In sicer, koncert za violino, violo, čelo in klavir, štiri narodne šaljivke za sopran in dvema klarinetoma, štiri Gradnikove pesmi za kontralt in godalni kvartet ter pet manjših skladb za godalni kvartet. Večina teh del se že študira.

Ko sem se poslovil od g. Osterca, se nisem mogel ubraniti misli, da je njegov položaj med našimi glasbeniki svojevrsten, in to ne samo zato, ker mi je rekel, da je komponiral svojo novo opero čisto po svoji svizi, temveč tudi zato, ker mi je ob slovesu rekel: »Mi imamo vsaj neko strokovno znanje, ki nas ravno loči od »starih« in ki ga oni nimajo«.

Osterc je pač študiral v Pragi in je živel med sovratniki in v okolici z visokim nivojem, kjer je v veljavi drugačno mero, in zato se menda počuti med nami tako tesno in premišljuje, če bi sploh »Krog s kredo« vpelzoril v naši operi. — nek.

dernizacije tudi na tem polju, na slavnih občinski svet, naj vendar odločno pristopi k ureditvi tega perečega vprašanja. Nov način pobiranja smeti na naše ulice zahtevata higijena in prebivalstvo. F. B.

Še nekaj o ogrevalnici za brezposelne

Zadnjič ste priobčili protest stanovalcev poljanskega okraja, da bi se napravila ogrevalnica za brezposelne v Strelški ulici v hiši mestnega magistrata, ker tiakaj ne spada. Tudi jaz sem istega mnenja ne glede na to, da ni dolžnost mestne občine, ki že itak izda težke milijone za socialne namene, da bi ustanavljala in vzdrževala take ustanove. Skrbeti za brezposelne je po mojem mnenju dolžnost Delavske zbornice, za katero plačujemo vsi, ki imamo namene, 5% bolniškega prispevka, ki ga plačujemo OUZD. To zneske leto najmanj 2.5 milijona Din. Kam gre ta denar, pravzaprav ne vemo. Delavska zbornica si je sezidala veliko palačo na Miklošičevi cesti, toda oni, ki jim je namenjena, nimajo skoro nič od tega, ali prav za prav malo. Ta palača je imela služiti delavstvu, zlasti brezposelnim in onim, ki nimajo prenočišča, dejansko pa služi vsem drugim namenom. Napravili so par prav lepo opremljenih stanovanj, veliko dvorano in razne prostore, k služijo raznim namenom, za namene pa, ki bi bili v prvi vrsti v prid nesrečnemu brezposelnemu delavstvu, je pa ostalo nič obojestrano. Pri tako ogromnih dohodkih bi se dalo v prid delavstvu res kaj storiti tako, da bi tozadevna skrb ne težala vedno na mestni občini, kateri so itak donodki močno pritrženi. — Obrtnik.

Redek jubilej samostojne obrti

Redek jubilej je biti 40 let samostojen obrtnik in ni vsem brivcem usoda tako naklonjena, kot našemu častitemu jubilaru g. Aleksandru Gjudu, brivskemu mojstru v Ljubljani. To je edinstven primer med ljubljanskimi brivci in sploh med brivci v Sloveniji.

Rodil se je dne 24. februarja 1863. leta v Zagrebu. Kot 11-letni deček je nastopil učno dobo pri mojstru Ottu v Zagrebu. V takratnih časih so bili vajenci še pravi trpinji, kajti za nje ni bilo predpisane nikake svobode, ampak so bili vedno preobloženi z delom od ranega jutra do poznega večera.

Naš slavljence kot jeklen značaj, je vse to z lahkoto prebil ter prestal v letu 1878 učno dobo in postal pomočnik. Takrat mu je kupil njegov oče novo obleko in brivsko orodje, s katerim je nastopil prvo službo kot brivski pomočnik v Zagrebu. Od staršev ni dobil pozneje nobene podpore več, pač pa jih je še sam s svojim zaslužkom podpiral.

Bil je, kakor je tudi še danes, blaga duša in mnogokrat ni vedela levica, kaj je dala desnica. Zato pa se ga mnogi s hvalečnostjo spominjajo.

Leta 1884. je prišel v Ljubljano ter je nastopil službo pri brivcu Businaru. Da je bil marljiv in dober pomočnik, priča njegova nepretrgana 5-letna zaposlitev pri tem mojstru.

Med tem je razmišljal, kako bi se osamosvojil. Kot varčen in trezen mladenič si je v tem času toliko prihranil, da je res dne 4. oktobra 1889 postal samostojen obrtnik in sicer kot 13. ljubljanski brivec. Svojo brivnico je odprl na Kongresnem trgu št. 3.

Radi reda in snage v svojem lokalu si je pridobil vodilno mesto med takratnimi mojstri in marsikateri starejši ljubljancem se bo tega še spominjal, kakor tudi njegove izlozbe, ki je bila takrat posebnost za Ljubljano.

V izlozbi je imel namreč kletke s pticami in akvarij, v katerem sta živahno plavali 2 zlati ribici v veselje otrokom, katerih je bilo vedno dovolj pred to originalno izlozbo, na katero se še sedaj kot odrasli radi spominjajo.

V tem lokalu je izvrševal svojo obrt vse do leta 1911, torej celih 22 let. To leto je kupil hišo na Kongresnem trgu št. 6, ter se je meseca julija preselil z brivnico v sedanje lokale, katere je večkrat renoviral ter jih preurejal z duhom časa.

Zadnje generalno renoviranje je izvršil v mesecu maju preteklega leta. Stene je dal obložiti z belimi ploščami, toaletne mizice pa so opremljene najmoderneje, ter je napeljana od njih mrzla in topla voda. Res veselje je pogledati sedaj njegovo brivnico, ki odgovarja v vsakem pogledu higijeni.

Kar se tiče njegovega zasebnega življenja, se ni nikdar politično udeleževal. Živel je vse bolj za svojo obrt, kateri je posvetil vse svoje moči in jih še vedno posveča.

Bil je več let podnačelnik Ljubljanske brivske zadruge, kakor tudi njen dolgoletni odbornik. S svojimi stvarnimi predlogi je mnogokrat pripomogel do sklepov, ki so bili v dobrobit celokupnega združ-

nega članstva, zato pa je med stanovalskimi tovariši zelo priljubljen.

Drugeče se javnega življenja ni udeleževal, pač pa je član pri večjih kulturnih in sportnih društvih, ter je v preteklem letu praznoval 40-letnico kot ustanovni član in dolgoletni predsednik bolniške blaginjske samostojnih obrtnikov. Prihodnje leto v mesecu maju bo pa praznoval 40-letnico poroke.

Naš slavljence praznuje same redke častne jubileje. Kdor ga pozna, in teh je veliko, bo vzkljnil z nami: »Naj ga nam ohrani Bog vsaj še tako dolgo, da se bodo ti jubileji podvojili!«

Prosveta

Ljubljanska opera

V soboto dne 5. t. m. otvorili ljubljanska opera sezono s češko ljudsko opero »Švanda dudak«. Komponist tega zanimivega dela je Jaromir Weinberger. Rodil se je v Pragi l. 1896., kjer je tudi študiral in absolvirал konservatorij. Komaj star 20 let, je bil že v mojsterskem razredu Max Regara na državnem konservatoriju v Lipskem. Potem se je napotil v Ameriko, kjer je bil profesor teorije na konservatoriju v Ithaca, New Yorku, po vrnitvi operni dramaturg v Bratislavi, ravatelj glasbene šole v Olomucu, sedaj pa živi stalno zopet v Pragi, kjer se je posvetil popolnoma kompoziciji.

Že leta 1915., torej kot 19letni mladenič, je stopil Weinberger v javnost s celo vrsto svojih del. Poleg odrskih skladb v različnih dramah (Romeo in Julija, Hamlet) itd. se je izkazal Weinberger tudi na polju simfončne glasbe kot izredno produktiven. Njegova dela so se izvajala v Angliji, Franciji, Švedski, Avstriji itd. Kot temeljit poznavalec slovanske muz. folklorne, kateri je posvetil največji del svojega truda in interesa, je napisal češke pesmi in piese. Na podlagi studija in znanja se je pa rodila na velikih odrih priznana in z navdušenjem sprejeta opera »Švanda dudak«.

Vsebinska tega zanimivega dela je črpala iz čeških ljudskih pravljic. Po pripovedovanju je bil »Švanda« izvrstnen muzikant, vabljen se sam med kmetosko ljudstvo, temveč tudi k plemeniti gospodi. In tako so ga nekaj povabil plemeniti (vsaj na videz so bili taki, kot bi bili plemeniti), da jim naj kaj zaigra na svoj usnjato-leseni instrument. »Švanda« seveda, muzikant, veseljak, skratka »fant od fare« si ni pustil dvakrat reči. Zaigral je v zadovoljstvo vseh prisotnih. Zlatniki so deževali v njegov klobuk. Vse navdušene, razgret od dobre kapljice, se je hotel najlepše zahvaliti dobrim, visokim gospodom, tedaj pa — o groza, bajno krasna pesna dvorana izginje, Švanda pa čepi v hladnem jutra na drevesu, v klobuku je pa namesto zlatnikov — kamenje.

Ker je imela ta predelava že nekaj predhodnikov, je zvezana ta pravljica z drugo, in sicer v Češki nič manj popularnim roparjem Babinskym. Poleg tega sta pa v svrhu popolnosti in zanimive zaokroženosti, »obglavljenje in vožnja v pekel«, popolnoma nova.

Prva premijera tega zmagovalnega dela se je vršila v Pragi l. 1927. Po zelo uspešni predstavi Max Broda v nemškem jeziku (prva in zadnja slika sta popolnoma novi) je bila opera kasneje prevedena v češčino in 16. dec. t. l. z ogromnim uspehom izvajana v Bratislavi.

Ob tej priliki piše »Berliner - Borsen - Courier« (Edmund Nick): Weinbergerja »Švanda dudak« ima velike šance, da postane narodna opera. Vsebinsko nosita dva prava, simpatična ljudska tipa, in sicer iz ljudstva vznikli Švanda in kavališki ropar Babinsky. Delo je razumljivo, veselo in fantastično nankrat. Premijera je bila popolna zmaga za Weinbergerja in Max Broda.

»Švanda dudak« v ljubljanski operi. Premijera te popularne češke ljudske opere, ki je imela na vseh večjih odrih ogromen uspeh, se vrši v soboto dne 5. t. m. v naši operi. Delo izraža narodni ton češkega ljudstva, je prežeto izrazite vitalnosti, elementarne ritmike in toploti liričnega izraza. Poleg bogate melodijske potence imponira tudi s tehničnim znanjem komponista Weinbergerja, ki je, kot znano, učenec Regerja. Odlična zasedba naših opernih moči je porok, da bo imelo to mlado češko delo pri nas popolnen uspeh. V glavnih partijah nastopajo: G. Poličeva, ga. Thierryjeva, ter gg. Križaj, Kovač, Janko, Rumpel in drugi. Opero vodi ravatelj Polič. Priznani okus mojstra prof. Vavpotiča je garancija, da bo tudi sečeni vpisovitev odgovarjala. Režija: Krivečki.

»Nevesta s krono.« Ponovno opozarjamo na današnjo premijero te znamenite fantastične igre velikega nordijskega pesnika Augusta Strindberga. Drama, ki je v režiji g. Cirila Debeveca izobno zrežirana ter v mojstrski scenaciji gledališkega slikarja g. Vavpotiča skrušnja opremljena, bo napravila nedvomno tudi na ljubljansko publiko globok vtis. Predstava je izven abonementa po običajnih dramskih cenah.

— Jutri se igra privrkat za abonma, in sicer za red D. Goethejeva tragedija »Faust«, ki je pri dosedanjih dveh vpisovitvah močno učinkovala na množestvo občinstva.

»Naš gospod župnik«. Vantelova vselejoira v petih dejanjih slika dogodivščinne poštenega in priproste podedelškega župnika, ki je preživel vsa vojna leta na fronti v strelskih jarkih. Z zdravimi nazori žigosa današnji lažimoral in osvaji vsa srca. Kreaciji g. Cesarja lahko zaupamo, da bo prijetna in zabavna. Premijera bo v nedeljo dne 6. oktobra. Radi zanimanja, ki vlada za to komedijo, naj si vsakdo nabavi vstopnice v predprodaji.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev "IV četrtletju 1929

I. Dopolnost direktnih davkov. Dne 1. novembra 1929 dospo v plačilo direktni davki za IV. četrtletje 1929. Ako se ne plačajo 14 dni po dopetosti, se prisilno izterjajo.

II. Davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so dolžni voditi knjigo opravljenega prometa, morajo odpadeči davek na poslovni promet odpremiti davčni upravi do 30. oktobra t. l. Ostali davkoplačevalci plačajo davek na poslovni promet sočasno z direktnimi davki.

III. Uslužbenški davek. Uslužbenški davek plačujejo delodajalci, ki ne zaposlujejo povprečno nad 20 oseb, od dne 1. oktobra 1929 dalje v davčnih znakih, ki se kupujejo v trafikah in nalepljajo v davčnih knjižicah. — Ostali delodajalci odpremiti uslužbenški davek na dosednji način in sicer v mesecu septembru 1929. po brane zneske do dne 15. oktobra 1929.

IV. Dopolnilna prenosna taksa. Tretji obrok dopolnilne prenosne takse, kolikor letni predpis presega znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vstetelega dne 15. oktobra 1929.

Danes: Sreda, 2. oktobra 1929, katoličani: Angel, pravoslavni: 19. septembra. Trofim.

Današnje prireditve.
Drama: Nevesta s krono.
Kino Matica: Pravica mladine.
Kino Ideal: Rdeča revolucionarka (Dolores del Rio).
Kino Ljubljanski Dvor: Nespametna sreča.

Predstava cirkusa Konrado.
Danes: Piccoli, Dunajska cesja, Bakarič, Sv. Jakoba trg.

Otvoritev dramske šole ZKD

Ljubljana, 2. oktobra.

Snoči se je vršila na Srednji tehnični šoli otvoritev dramske šole Z. K. D. Šola je otvoril predsednik Z. K. D. direktor g. Jug ki je na kratko orisal pomen gledališča in z njim v zvezi podzelskih odrov.

Z. K. D. je imela dramsko šolo tudi že preteklo leto. Trajala je 6 mesecev in je vzgojila igralce in igralke ki so imeli priško nastopiti že tudi na odru našega dramskega gledališča. Govorci so se odlikovali zlasti pri Bacherjevi drami »Dantonova smrt«. Vodstvo dramske šole bo skrbelo da bodo goščeni in goščene nastopili tudi letos pri raznih igrah na odru našega gledališča.

Letos se je vpisalo v prvi letnik okoli 30 priščenecv in II. letnik, namenjen za one, ki so lani obiskovali prvi letnik pa tudi okoli 30. Novi priščenici (ke) se še sprejemajo. Dramatično šolo vodi vršilni režiser g. prof. Osič. Poleg njega bodo letos poučevali po potrebi tudi drugi člani našega gledališča. Iz dramske šole ZKD se bo polagoma rekrutiral naš gledališki naraščaj kakor tudi razni mestni in podedelški odr. Predavanja se bodo vršila počenši s prihodnjim torkom 8. t. m. v Kazini.

Napis na Napoleonovem spomeniku

Glede na dopise na uredništvo, češ, da je francoski napis na Napoleonovem spomeniku »nonsens« in da je pravilen v njem samo stavek »pour notre liberté«, polajnujemo: Francoski napis se glasi:

Au milieu de nous
toi qui en allant
à la bataille
pour la gloire
de ton empereur
es tombe
pour notre
liberte

(Med nami si, ti, ki si vojskoval se za slavo svojega cesarja padel za našo svobodo).

V napisu manjkajo samo akcenti na treh besedah (à la bataille, tombé, liberté), ki pa pri take mnapisu, kakršen je ta na spomeniku, lahko v francoščini manjkajo, ker so vse črke prav za prav majuskuke.

V francoski gramatiki ne posebno dobro podkovanim dopisnikom se zdi nepravilno oblika es tombé, češ, da je pravilno est tombé, kar je pa napacno, saj je es druga oseba (tu es tombe), ki jo napis tudi zahteva (toi, qui es tombé). Saj tudi v slovenščini ne rečemo »ti ki je padel«.

Sport

— Službeno iz LHP-a. Seja upravnega odbora se vrši jutri v četrtek ob 20. v damskem salonu kavarni »Emona«. Naprošajo se vsi zg. odborniki, da seji prisostvujejo. — Tajnica.

— Sekcija Z. N. S. (službeno). Obvešča se vse stalne sav. sodnike, da se redna glavna skupščina Zbora nog. sodnikov vrši dne 20. t. m. Člani, ki se skupščine ne bodo osebno udeležili, naj pošljejo svoje poverilnice sekciji. S. s. g. Wagnerju se poveri ovoritev in vodstvo sodniškega tečaja v Celju. Opozarjajo se klubi mariborskega in celjskega okrožja, da morajo za sodnike prositi neposredno pri poverjenstvih. Noben sodnik ne sme soditi javne tekme, če ni delegiran po poverjenstvu ali sekciji.

— Medkolesarska gorska kolesarska dirka, katero razpisujeta Motokolesarski klub Ilirija in kol. klub Ribnica, se vrši v nedeljo dne 6. t. m. na progi Piljava gorica v smeri Turjak s ciljem pri km 13.700. Razpis s sočnim načrtom dirkalne proge je bil že razposlan vsem kolesarskim klubom. Opozarja se dirkače, da se naknadne prijave zaključijo brezpozgodno v soboto popoldne in se kasneje dospele ne bodo upštevale.

Ker je za gorsko dirko zelo veliko zanimanje, bo izletnikom — če se jih zadošči priljavi — na razpolago avtomob., ki bo odpeljal iz Ljubljane (izpred Figovca) ob 12.30, tako da bo pravočasno na cilju. Po dirki skupni izlet v Velike Lašče, kjer bo razglasitev rezultatov. Cena avtomobilni iz Ljubljane do Vel. Lašč in nazaj Dun 36. Izletniki, ki hočejo z avtomob., naj se pravočasno javijo na telefon št. 2662, ali pa 2066.

— Avtokolesarski klub »Ilirija« javlja članom moto-odseka, da se vrši v nedeljo dne 6. t. m. »Finalne državne motociklistične dirkalniške prvenstva« v Zagrebu na »Černomercu«. Po končanih prvenstvih dirkah se vrše tekme internacionalnih vozačev. Dirkači, ki se nameravajo udeležiti dirk, naj se nemudoma prijavijo sportski komisiji motokolesarskega kluba »Ilirija« v klubski pisarni. Upravni odbor.

Sokol

— Smučarstvo v ČOS se je zadnji čas organizatorično in tehnično zelo razvilo. Po sedanjih poročilih ima češko sokolstvo 202 smučarske oddelke s 6500 člani, 2300 naraščajniki in 1700 dijakov. Samo 8 žup se nima organiziranega smučarstva. Zjadnja tri leta je dovršilo smučsko šolo ČOS nad 270 bratov, ki z veliko vneom delujejo v župah in poučujeo v raznih župnih, okrožnih in društvenih tečajih. Župe same pa so priredile 30 smučskih tečajev, ki jih je obiskovalo 466 članov in 105 naraščajnikov. Telme so imeli v 25 župah. — Skratini čas bi bil, da tudi pri nas začnemo s smotrenim organiziranjem smučarstva.

— Stalne vaditelske tečaje v Tyrševem domu v Pragi, ki trajajo po štirinast dni oziroma po šest tednov, in to ločeno za moške in za ženske, je obiskovalo letu nad 1000 oseb. Skupni stroški teh tečajev, so znašali 626.423 Kč.

Augustus Muir

Črna maska

Roman

— Zdi se mi, da ste zvedeli žalostno novico — je menil Hepburn.

Ni odgovorila. Zdelo se je, da ga ni slišala. Šofer je poglaval avtomobil.

— Premislila sem si, — je dejala Rosamunda z drhtečim glasom. — Nocoj moram ostati v Londonu. Bila bi vam zelo hvaležna, če me spremito do mojega stanovanja.

Ko je Hepburn plačal šoferju, se ji je ponudil, da jo spremi po stopnicah do njenega stanovanja. Pred vrati je vzela iz ročne torbice ključ in jih odklenila.

— Ne pojdete z menoj? — je vprašala.

Sledil ji je in prižgala je luč v salonu. Toda v istem hipu je prestrašeno odskočila in zakričala.

Hepburn se je presenečeno ozrl po salonu.

— Tristo hudičev, kdo neki je bil tu? — je vzklisknil.

V salonu je bilo vse razmetano. Na krasni preprogi je ležala razmetana obleka in perilo. Celo slike so bile snete s sten in svilen blazinice razparane.

— Torej so prišli, — je zašepetala Rosamunda Grey. — Torej so bili tu.

To je bilo vse, kar je spravila iz sebe, kajti Hepburn jo je prijel za roko in potegnil nazaj k peči. Ozrla se je tja, kamor je gledal on.

Izpod zavese na vratih je nekdo pomolil roko. Roka se je iztegnila po zidu proti električnemu stikalu.

Nevidna roka je ta čas zaloputnila vrata s hodnika. Tisti hip je dosegla roka za zaveso električno stikalo in v sobi je ugasnila luč. Ostala sta v temi.

Repot v temi

Najlepša Hepburnova lastnost je bila dobrotljivost. Bil je zelo priazen in dobrušen mož, toda če ga je kaj razburilo, je pobesnel in ni poznal nobenih ovir.

Zdaj je imel rad dekleta, Rosamundo Grey. Ne samo zato ker je imela sanjavi obraz in ker je bil tudi on pod kožo rdeč, marveč tudi zato, ker je bilo v nji še nekaj, česar ni mogel definirati, kar je pa vzbujalo v njem odneve — odsev duha, silnega in zanesljivega, čeprav je bil ženski.

Zavest, da so se sovražniki združili proti nji in da ji preti nevarnost, je učinkovala nanj kakor električna iskra. Pripravljen je bil storiti vse, samo rok ni hotel držati križem. Richard Hepburn že po značaju ni bil varen slepomišiti.

Videč roko na steni, je takoj pomislil, kakšno vlogo hoče igrati neznanec za zaveso. Ali bi rad odnesel pete, ali pa se pripravlja na napad. V drugem primeru je nedvomno imel pomagatelje. Hepburn ni dolgo razmišljal. Zapomnil si je kraj, kjer so bila za zaveso vrata v predsobo, in liki razjarjeni lev je pihal tja.

Slišal je ropot in korake. Izpremenil je smer in se obrnil tja, od koder se je slišal ropot.

Spodtaknil se je ob stol, ki mu ga je nekdo vrzel pod noge. Zamahnil je z roko in udaril neznanca po prstih. Že je neznanec dvignil pest, da bi ga udaril po glavi, toda Hepburn ga je zgrabil čez pas in treščil ob zid.

Hotel je krepko stisniti svojega nasprotnika, obenem pa prižgati luč. V naglici je pozabil, da ima en prst leve roke zmečkan. Pozabil je na vse, samo na spopad s sovražniki Rosamunde Grey ne.

Mož, ki ga je bil zgrabil čez pas, je bil močan. Toda Hepburn je čutil, da je njegov napad učinkoval. Tiščal je nasprotnika k steni in iztegnil roko proti stikalu električne razsvetljave pri vratih. Kar je obupno kričnil. Železna roka mu je stisnila od zadaj grlo. Nekdo ga je sunil na vso moč v hrbet. Čutil je, da ga vleče nekdo nazaj in da se mu je neznanec, ki ga je tiščal k steni, izmuznil.

Nekaj je bilo treba storiti. Hepburn je napel vse sile in udaril s pestjo na vso moč čez glavo. Čutil je, da je zadel v obraz. Napadalec je zastokal in njegova roka, ki je držala Hepburna za grlo, je popustila. Hepburn je udaril še enkrat, toda napadalec je v zadnjem hipu odskočil tako, da ga ni zadel. Nastala je grobna tišina. Ta čas si je Hepburn nekoliko opomogel in napeto je poslušal, da bi se mogel v temi orienrirati. Kar je zaslišal, da nekdo lovi sapo. V temi je nekaj zaropotalo. Razleletele so se trske, kakor da je nevidna roka razsekala stol. V tistem hipu se je od zadaj nepričakovano zavalilo nanj težko telo in ga podrlo na tla.

Toda Hepburn se ni dal kar tako ugnati. Kolikor je mogel v temi razločevati, je imel proti sebi samo dva moža. Vedel je, da se lahko spopriime z njima tem boli, ker je od jeze kar besnel. Krepak udarec zbije enega ali drugega z nog vsaj za trenutek. Nevarnost je bila samo v tem, da bi ga utegnili napasti oba hkrati.

Planil je znova naprej, toda tisti hip so se vrata zaprla. Rosamundi se je namreč ta čas posrečilo prižgati luč. Hepburn je bil pripravljen na napad, toda napadalec ni bilo nikjer.

Treba se je bilo požuriti. Hepburn je preskočil sobo, odprl je vrata in že je

hotel planiti na hodnik, ko ga je deklica poklicala nazaj.

— Pustite ju, naj odnese pete, — je prosila Rosamunda.

— Kaj pa, če sta kaj ukradla ali ...

— Ničesar nista našla, — je dejala mirno. — Vem, kaj sta iskala.

— Dobro. Toda ali bi ne kazalo telefonirati policiji?

— Policiji? Ne. To ni s policijo v nobeni zvezi. Ni treba vmešavati policije v to zadevo.

Te besede je izgovorila odločno in Hepburn jo je začuden pogledal. Predno je mogel spregovoriti, ga je vsa v skrbeh vprašala, če ni morda ranjen.

— Ranjen? Kaj še! Niti najmanj, — se je zasmejal Hepburn. — Prav sem storil, da sem vas spremljal. Zdi se mi, da sta bila prepričana, da pridete sami. Najbolje bo pogledati, če se ne skrivata tu še kdo.

Preiskala sta vse stanovanje in ugotovila, da sta lopova prebrskala vse kotičke.

— Najbolje bo, — je dejal Hepburn, ko je bilo vse stanovanje preiskano, — da poberete šila in kopita in se preselite k moji kuharici, ki vam lahko odstopi za prvo silo kotiček v spalnici.

Umolknil je, kajti znova je čutil pregrajo, ki ju je delila. Iz prijetne družabnice je postala naenkrat tuja ženska, zapletena v to čudno afero.

Preveč sem že sprejela od vas, gospod Hepburn, — je dejala in mu podala roko. — Zbogom. Jutri odpotujete na jug, je-li? Malo je verjetno, da bi se še kdaj srečala.

Držal je njeno roko v svoji in ji pogledal naravnost v oči. Vzdičila je in povedala oči. Čutil je, kako ji drhti roka.

— Dokazali ste vso svojo plemenitost in junaštvo, — je zašepetala.

Nekaj mu je šepetalo, da se pregraja med njima lomi. Instinktivno je čutil, da je pripravljena sprejeti njegovo pomoč, in ta zavest mu je bila prijetna. Pogledala ga je tako milo, da se mu je zazdelo, da jo je objel in ji zašepetal, da se ni treba več bati. Kar se je vzravnala in bil je neprijetno presenečen, ko je umaknila roko.

— Zbogom, — je ponovila in poznalo se ji je, da se komaj premaguje. Njen pogled je postal naenkrat srep in neizprosno. Obrnila se je k vratom, jih odprla in čakala, da Hepburn odide.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, ožornost, nespanje, odpravi-mo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grencice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljimi uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Naša zemlja je sinja obla

Zvezdoslovci so analizirali svetlobo, ki jo vrača luna na zemljo, in spoznali, da je naša zemlja, gledana z drugih nebesnih teles, sinja obla

Težko si je misliti obliko naše zemlje, gledane s tega ali onega nebesnega telesa. Bilo bi pa zelo zanimivo vedeti, kakšna je naša zemlja kot neznatno nebesno telo, če bi jo mogli opazovati s planetov Marsa, Venere, Jupitra ali z lune. Ljudje nič kaj ne zaupajo tezi zvezdoslovcev, ki trdijo, da bi videl človek z lune zemljo na nočnem nebu v obliki ogromne svetle oble odnosno diska. Ker je zemlja mnogo večja od lune, bi se ne videla na tako veliko razdaljo mnogo večja od lune ali sonca, kakor ju vidimo z zemlje. Če bi bili na luni ljudje, bi videli ponoči tako dobro, kakor vidimo mi ob solnčnem zahodu, ko zadnji solnčni žarki še obsevajo gore.

Ker je zemlja večja od lune, bi videli ljudje na luni točno tudi obrise suhe zemlje, morja in večjih polotokov na zemlji s prostim očesom. Če bi pa bili ljudje na najbližjem planetu Marsu, bi videli našo zemljo kot neznatno zvezdo, a s Saturna bi jo videli samo z največjimi daljnogledi v obliki svetle točke blizu sonca. Če bi imeli na zemlji ogromen teleskop, s kakršnim bi videli ljudje s Saturna našo zemljo, bi videli na luni in na Marsu pota, a morda tudi živa bitja, seveda če bi bila tam. Če bi pa hotela živa bitja z Urana videti našo zemljo, bi je ne mogli najti niti z največjim daljnogledom. Človeštvo še ne pozna daljnogleda, s katerim bi mogli videti našo zemljo z Urana vsaj v obliki svetle točke.

Kakšna je torej naša zemlja kot zvezda? Kakšno je njeno razmerje do drugih zvezd? Kakšno svetlobo daje

drugim zvezdam? Ali sveti tako kakor Jupiter ali kakor Uran? O tem zvezdoslovci, že davno razmišljajo, toda zaman. Šele v novejšem času so prišla njihova raziskovanja tako daleč, da so nekatera vprašanja deloma pojasnjena. Zvezdoslovci so se začeli zanimati v prvi vrsti za vprašanje, kako se odraža svetloba zemlje na luni. V jasnih nočeh, ko se vidi luna na nebu v obliki srpa, vidimo, da je zasenčen del lune pokrit z močno svetlobo pepelaste barve. To ni nič drugega, nego svetloba, ki jo meče na luno oni del naše zemlje, na katerega ne padajo solnčni žarki. Luna in zemlja odražata svetlobo kot spremljevalca sonca in senca, ki jo meče zemlja na luno, ni nič drugega, nego križanje dveh svetlob. Zemlja meče solnčno svetlobo na nerazsvetljeno polovico lune, luna pa pošilja del te svetlobe nazaj na zemljo. In te povratne žarke love zvezdoslovci v svoje prizme, da jih analizirajo. Vsak svetlobni žarek ima gotovo dolžino valov, ki je lastna samo dotični barvi. In analiza je pokazala, da meče naša zemlja na luno krasno sinjo svetlobo in da bi se videla zemlja z lune kot velika sinja obla. Barva naše zemlje oziroma njene svetlobe je lepo sinja, nekako tako, kakor oči ljudi blagega značaja.

Trmasta hčerka.

— Rad bi zasnil vašo hčerko.
— Že prav. A kaj pravi ona?
— Privolila bi, če bi vi nasprotovali.

Proda se šolsko poslopje

s ca. 5000 kv. m zagrajenega zemljišča vred ob Celovški cesti v Zgor. Šiški št. 70, na obljudenem kraju, lepe stavbene parcele, primerno za kako večjo trgovino ali temu enako, za lep večji dom, postaja cestne železnice, katera se zgradi prihodnje leto.

Ponudbe, kolkovane s 100 Din, je vložiti do 15. oktobra t. l. do 12. ure opoldne na Krajevni šolski odbor v Zgornji Šiški. Istotam se dobe pogoji.

Krajevni šolski odbor v Zgornji Šiški,
dne 2. oktobra 1929.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

Peči na žagovino

najboljše sistema in najbolj trpežne izdeluje in po zelo nizki ceni razpošilja, tudi na poskušnjo R. JAKELI, Slovenjgradec. 2091

2 čevljar, pomočnika

za močne delavske čevlje sprejme Rado Uzelac, Pliški. 2090

Hišo v Lescah

majhno, zamenjam za slično v bližini Ljubljane ali Št. Vidu event. jo tudi prodam. Poljanšek, Lesce. 2089

20%-ne kronske bone

kupuje Pučka štedionica, založni zavod d. d., Osijek, Desatičina ul. št. 27. 79-1

Ladijskega poda

(30 mm) vagona proda Franc Pust, Streljska ulica št. 33. 2085

Dekle

(siroto), staro 16 do 20 let, ki zna tudi nekoliko kuhati, sprejme takoj boljša družina. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 2089

Miss Farler

Angleščina. Dvočakova ulica št. 3, III. nadst. 2092

Izgubil se je

psiček jazbecar, 3 mesece star. Pošten najditelj ga naj prinese na Mirje št. 1 proti nagradi. 2095

Suputnika

za auto-turo uzmem s sobom, a za krajeve: Primorje, Dalmacijo, Crnu goru, Hercegovino i Bosnu. Javiti se u hotelu »Strukelj« kod portira. 2096

Pekovskega učenca

v starosti 16 let, s stanovanjem in hrano, drugo po dogovoru, sprejme takoj Ladislav Skrinjar, pekovski mojster, Slov. Javornik. 2084

Motorno kolo

Harley Davidson, 350 cm, dobro ohranjeno, kompletno opremljeno, zaradi nabave večjega prodam. — Na ogled v kulinici na Jesenicah. 2083

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, žice, škole,
partiture i ostale potrebitne za
sva glazbala.
Odlikovan na
pariskoj izložbi
Cjenici franko.

Družba »Ilirija«

Dunajska cesta 46

Trboveljski premog

Šlezijski premog

KOKS

za industrijo

in kovače

KOKS

za centralno kurjave

OGLJE

DRVA

najboljše kvalitete

Telefon

št. 2820

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32

Makulturni papir

kg à Din 4'—

prodaja uprava »Slov. Naroda«

ki se najhaja odsle-
A. PEKOLJ
LJUBLJANA, Mestni trg 17
(hiša g. Kende.)

Les

za nasipanje potov, zasipanje jam in podobno dostavlja najceneje špedicija TURK, Masarykova cesta št. 9.

„Omega“

I. jugoslov. tovarnica za izradu paten-tovanih

kaša i kontrolnih blokova i pregledačkih knjiža

K. D. Novi Sad

Je otvorena v Novom Sadu in je junija pričela z delom. Tvor-nica »Omega« dela z najbolj dovršenimi, patentovanimi specialni-mi rotacijskimi stroji za fabricacijo blokova ter dobavlja svojim naročnikom naročila v najdovršenejši izvedbi v vsakem jeziku bi-treje in ceneje nego inozemske firme.

Tegovci podprite to domače podjetje, ki je osnovano z velikim strokovnim znanjem in kapitalom!

Vzorci in ponudbe na zahtevo v vsakem jeziku.